

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan zvečer, imamo nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske države za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem za dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za esenila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je v Vagovo ulico št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Körbrevina pri sodišču.

Iz Šmarja pri Jelšah, 21. avgusta. Fama pripoveduje, da je nedavno v „Domovini“ priobčen dopis o naših sodnih razmerah vendar le obrnil oko pravice proti Šmarju.

Ni bilo enkrat, da sta „Slovenski Narod“ in „Domovina“ pisala o šmarskih sodnih uradnikih. Dosihdob je bilo zaman. Prizadetim je vsled tega greben le še bolj rasel.

Konečno pa so se baje v Gradcu vendar le zganili. Mora že nekaj biti. Kajti prizadeti se hočejo čutiti dolgo po priobčenju dopisa naenkrat užaljene. Ne vedo pa še, kdo naj prevzame pred sodiščem zastopstvo splošnega užaljenja. Radi bi namreč tožili „Domovino“.

No „Domovina“ lahko mirno spi. Sodnik Wagner je njo oziroma pozneje pravnik Zabukovška že enkrat tožil, pa je potegnil „tega kratkega“. Če hoče biti si on, bodisi kateri drugi užaljenec zopet tožiti, slobodno mu. To pot imamo še „krajšega“ pripravljene.

Da bodo prizadeti vedeli, da se tožbe ne bojimo in da bo višje deželno sodišče zvedelo na vsak način pravo resnico ter potem potrebno ukrenilo, nadaljujemo danes svoje pritožbe, omenjajoč naprej, da moremo vsako trditve dokazati. Jože Kolaritsch, nadoficijal, ima v svoji oskrbi takozvano „Einlaufstelle.“ Kot tak bi moral uradovati od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 6. ure popoldne. „Einlaufstelle“ je odprta od 9. do 12. oziroma od 3. do 5. ure. Mi navadni ljudje sodimo, da če se uradne ure pričnajo ob 8ih, mora biti tudi dotični uradnik prisoten. Kolaritsch pa, ki je sicer pri vsaki volitvi točen, prihaja še-le proti 9. oziroma proti 3. uri. A to naj bi še bilo, ko bi Kolaritsch vsaj potem vzdržal v uradu. Toda temu ni tako. Dočim morajo konceptni uradniki včasih celo čez uradne ure v uradu sedeti, zabaja Kolaritsch med svojimi svojevoljno že itak skrajšanimi uradnimi urami po večkrat v bližnji Detiček-ovo gostilno.

Na razpolago nam je stranka, ki ima večkrat v sodnji opravi in to največ ravno pri tem Kolaritschu. Ne

enkrat se je zgodilo, da je videla ta stranka sedeti Kolaritscha med uradnimi urami v imenovani gostilni. Kolaritsch jo je tuintam prestregel in jej odgovorivši na njegovo vprašanje, če ima pri njem opraviti, dejal: ich kom' gleich.

Ich kom' gleich, ta je lepa, naj bi stranka tako rekla, dobila bi spomin za večne čase. Neki predpis, katerega bi moral nadoficijal Kolaritsch znati, se glasi: Vse pismene vloge ima od predstojnika sodišča v to določeni pisarniški uradnik osebno sprejemati. Sodnijski uradniki in drugi pisarniški uradniki niso upravičeni take vloge, zlasti ne neposredno od strank sprejemati.

Pri šmarskem sodišču pa se je večkrat zgodilo, če Kolaritsch od nikoder ni bilo, da je stranka izročila vlogo bodisi kancelistu, bodisi kateremu pisarju, če ni baš hotela čakati po četrt ure ali še več na nadoficijala Kolaritscha.

Ali je to red?! Pa se še hočejo nekateri užaljene čutiti!!

Ta Kolaritsch, rojen tam v hribovitih Prevorjih v pristni slovenski hiši, se je pri vsakih in pozneje naučil za silo nemščine in se, kakor je že moderno, prelevil v Nemca. Bog nam je priča, da nam ni žal po njem in ne namočili bi peresa v črnilo, ko bi nas ta, sicer zelo nerodno fabricirani German zunaj urada in v uradu tako impertinentno ne izzival. Svoji duševni izobrazbi primerno „drži“ si zakoniti cunji „Deutsche Wacht“ in „Grazer Tagblatt“. Ta dva lističa, katerih noben pošten Nemec ne čita, razgrinja Kolaritsch po svoji uradni mizi. Povrh nastavlja še prav ostentativno „Südmärk“ vžigalice, hoteč tako dražiti slovenske stranke. Toda ne dosti na tem, da zanemarija svoje uradne ure, še izzivati se predrzne ta mož.

Sicer smo Slovenci že vajeni trpeti take Gleispachiade. Ali česar menda ni pri nobenem drugem sodišču v Avstriji, ima šmarsko sodišče. To je sorodstvo in svaštvo med sodnimi uradniki in funkcionarji oziroma med tržani in to zgolj med spoznavalci nemške misli.

Sodnik in predstojnik sodišču je brat in ob enem zet svojega brata, tukajšnjega trgovca. Za danes ne govorimo o vpliva, katerega ima morda to sorodstvo in svaštvo na sodišče. Da pa je mogoče na tak vpliv misliti, se ga bati, da nam pri napetih političnih razmerah, kakršne so zavladele ravno v zadnjih časih, ta misel vedno pogosteje stopa pred oči, nam ne bo nihče zameril. Hudobni jeziki si pravijo: sodnik Wagner vlada šmarski okraj po sodišču, trgovec Wagner pa po svojih trgovskih zvezah, tako da stojimo nekako pod žezlom Wagnerjevim.

Za funkcionarja državnega pravdnika je bil imenovan neki Hübl. Če je njegov posel več, kakor ponavljati stereotipne besede: beantrage die Bestrafung des Angeklagten nach dem Strafgesetze, potem trdimo smelo, da je v Šmarju najti v vsakem, zlasti pa v jezikovnem oziru sposobnejših, razmere izključno slovenskega prebivalstva bolje poznavačih, politično ne nasprotnih moči. Hübl je zvest pristaš nemškotarske stranke, katere glavni stebri se nabajajo baš med sodnijskimi uradniki.

In ta Hübl je tast sodnega kancelista Wressnig-a, on je postal pred kakimi štirimi tedni zopet tast sodnega nadoficijala Kolaritsch-a. Kolaritsch je višji od Wressnig-a, je ta ga v potrebi nadomestuje, je torej vključil nasprotnim trditvam prvemu podrejen.

Hübl-Wressnig-Kolaritsch, vsi sodni uradniki oziroma funkcionarji, vsi dobri prijatelji, vsi ostentativni pristaši nemške (!) stranke, vsi po svaštvo in deloma tudi uradno na-se navezani, poleg te trojice še sodnik, ki je istotako s trško rodbino v najožjem sorodstvu in svaštvo; ta žlahta, ki išče pač zaman sebi enake pri drugih sodiščih, zastopa deli in upravlja „šmarsko pravico“.

Subi paragraf se menda ne spodtaka nad to abnormalnostjo. Toda ljudska duša je občutnejša od še tako srboritega paragrafa in že ti ne odgovori ta ali oni: bil sem pri sodnji, temveč bil sem pri „žlahti“. Mislimo da boljše se razmer ne more označiti.

Kako je vse to mogoče dandanes, ko se Kürber s svojo nepristranostjo v enomer širokousti!

Dolžnost našega sodnika bi bila, višjo oblast opozoriti, da se je pri šmarskem sodišču in okoli njega skuhalo velika žlahta, ki utegne oziroma že vzbuja najraznovrstnejše dvome. Njegova dolžnost bi bila pogledati, kaj počenja in kod hodi njemu podrejeni uradnik v uradnih urah. Njegova dolžnost bi bila, predlagati na izpraznjeno mesto funkcionarja koga drugega, ne Hübl-na, da ne bi moglo ljudstvo misliti, da je posel funkcionarja v Šmarji nekaka sinekura ali vsaj poboljšek na stara leta možu, ki je političen nasprotnik 99% prebivalstva v okraju, možu, katerega se lahko pri danih razmerah vsak trenutek odkloni.

Upamo, da ne pridemo več v položaj pritoževati se po časopisih o sodnijskih razmerah. Naše in prepričanje celega okraja je, da so sedanje razmere nevzdržne. Vzpričo vseh ob raznih prilikah in na raznih mestih pri javljenih pritožbah se nadajamo, da se vendar enkrat v Gradcu ganejo in pometejo, kar ne spada k nam v Šmarje.

Osebe, ki smo jih gori navedli, ne sodijo k našemu sodišču. Če jih s tem žalimo, naj nas pokličejo na odgovor. Dosti imamo že potrpljenja, pred sodiščem hočemo rekapitulirati in sploh vse izsipati.

Za danes sklenemo z „hajl“ žlahta.

Kriza na Ogrskem.

Člani opozicije vendar ne pridejo v avdienco h kralju, ker so mero-dajni politiki to odsvetovali kot brez-uspešno ponižanje krone. Parlamentarci, ki so bili dosedaj sprejeti v avdienci so dobili vtis, da se obstrukcija ne bo mogla zabraniti, kajti iz cesarjevih besed so spoznali, da koncesij ni pričakovati, a brez takih se opozicija ne uda.

Tudi liberalni poslanci se ne upajo več resno vstavljanje ekstremnim Kossuthovcem, ker bi sicer zgubili ves ugled in vpliv med volilei. Edini grof Julij Andrássy si je ohranil pogum, da se je postavil odločno na kraljevo stran. Ko ga je namreč kralj vprašal za mnenje, kako bi vplivale narodnostne zahteve

opozicije na pogodbo iz leta 1867. je grof Andrássy odgovoril, da bi take koncesije bile nevarne za pogodbo in za dualizem. Tudi za armado je prorokoval resne posledice, ako bi se vpeljalo madjarsko pove-ljevanje. Vendar pa je tudi grof Andrássy zaznamoval kralju grofa Apponyija kot bodočega moža. Tega pa ni storil Andrássy iz naklonjenosti do Apponyija, temuč, kakor se je izjavil, »ker je grof Apponyi ustvaril sedanjí položaj, naj mu pripade dolžnost, parlamentarne razmere privedi nazaj v pravi tok.«

Kakor pa je znano, vztraja grof Apponyi pri zahtevah: 1. Madjarsčina kot razpravni jezik pri ogrskih vojaških sodiščih; 2. preosnova vojaških vzgojevališč; 3. rešitev narodnostnega vprašanja v armadi sploh. In Apponyi s takimi zahtevami je celo po nazorih liberalnih parlamentarcev še najzmernejši mož. Grof Andrássy je namreč nadalje kralju priznal, da se bode moralo poskusiti z nekaterimi narodnostnimi koncesijami, da se razjasni položaj, ker drugega izhoda ni. Vsakemu drugemu kot Apponyiju bi bilo treba dovoliti opoziciji še mnogo višjo odkupnino.

Pri vladarju pa grof Apponyi vključ vsehstranski priporočilom ni našel posebne milosti. Popolno vladarjevo zaupanje uživa le minister Lukacs, ker stoji na stališču kakor kralj, t. j., da se ne sme opoziciji v ničemer popustiti. Lukacs bi poskusil rešiti krizo brez narodnostnih koncesij, oziroma bi parlament razpustil in razpisal nove volitve.

Cesar je zadnje čase skrajno slabe volje. Dvorni uradniki pripovedujejo, da obeduje navadno med kupi spisov, a se pogosto zgodi, da vsa jedila nedotaknjena zopet odneso. Njegovo slabo voljo občuti tudi njegova okolica in zadnji dnevi v Ischlu so bili baje zelo žalostni. Vendar se v dvornih krogih odločno zanika vesti o cesarjevem odstopu, češ, da se take misli ne strinjajo s strogimi čutili cesarjevimi o vladarski dolžnosti.

LISTEK.

Žena kot zločinka.

Prevel R. P.

(Dalje.)

Učenjak Lambroso se ne zлага s trditvijo, da so hudodelstva tako zelo odvisna od odnošajev. On je pokazal naučnemu svetu, kaj vse se lahko rodi s človekom in v koliko so odvisni zločini od nepravilnosti in različnih napak, ki se nahajajo v nas. Vseph njegov v tem oziru je vsakakor velik! Toda on dela slišno, kakor oni zdravniki, ki je iznašel dobro zdravilo za neki slučaj bolezni, a hoče zdraviti s tem edinim lekrom vse mogoče bolezni.

Lambroso zatrjuje, da ženska ne greši zato manje od moškega, ker ne pride tolikokrat v navzkrižje s svetom in tudi nima prilike za to, nego so temu vzrok njene telesne in duševne posebnosti. Ženska nima, pravi Lambroso, tako velike naklonjenosti k pitju, kakor moški, vsled tega pa se tudi ne zakrivi v toliki meri onih zločinov, ki izvirajo iz pitja in napitosti.

Dalje je ženska slabega telesnega sestava; njena telesna moč je mala, zato tudi ne more izvršiti onih hudodelstev, za katere je treba velike telesne sile. Razen tega pa ona tudi nima iste duševne moči, nima one vzstvarjajoče sile kakor moški, zato tudi z ozirom nato greši manje.

Da ženska dandanes še manj pije kakor moški, je resnica. Istina je tudi, da jo ta večja treznost obvaruje marsikatega zločina. Toda ali ni ta treznost tudi posledica odnošajev? Ako se razmere spremenijo, ne bode se li tudi ona bolj vdala pijači? Ali niso ženske po mestih bolj vdane pijančevanju, kakor na kmetih?

Da je ženska slabjšega telesnega organizma, da ne more izvršiti onih zlih dejanj, ki zahtevajo precejšnje fizične moči, je gotova resnica; kar se pa tiče njene manjše vzstvarjajoče sile, kar se tiče njene nesposobnosti, da napravi načrt za večje zločine, to je pa stvar, o kateri se da kolikor toliko upravičeno dvomiti.

Več učenjakov, med njimi tudi slavni Ronkoroni, so izračunili, da

ženska v sorazmerju z moškim zakrivi največ zločinov v starejših letih od 50 leta naprej in takoj za tem pa greši največ v mladosti, ko še ni doživela 20. leto svoje starosti.

Iz tega sledi, da ženska najmanj greši v letih, ko je popolna žena. Nedozorela in odvetela je v večji meri podvržena nagnenju k zločinu. O tem bi se dalo mnogo in mnogo pisati in razmotrivati. V onih letih, ko je ženska dozorela, ne pride tako lahko v nasprotje s paragrafi in zakoni, toda haš v tej dobi pa greši največ v drugem oziru. V mislih imamo prostitucijo, trgovanje z ljubeznijo in s poljubij. Po Mojzesovih postavah se je to kaznovalo s smrtjo s kamnanjem, a kaznovalo se je še tudi v srednjem veku, no dandanes nima zakonodajalec za take prestopke nobenega paragrafa več.

Današnje države se brigajo, ker tega zla ne morejo več odpraviti, le v toliko za prostitucijo in za trgovanje z ljubeznijo, da so jo obdružile, da vsaj na ta način imajo od nje nekaj hasni.

Vendar se dajo gori navedene številke še drugače tolmačiti.

Ženska greši naj manje v oni dobi, kadar ljubi, kadar rodi in kadar — doji. Ljubezen, ona slepa ljubezen jo pač lahko zaveže v zločin, to je res, ali takisto resnično je tudi, da je ljubav vobče plemenita. Ženska pozablja, kadar pričakuje, da bode mati, — pod vplivom onih tajinstvenih, milih čustev na vse drugo, ta čustva jo vplemenitujejo in v krogu svojih nedolžnih otročičev ni prostora za misli na hudodelstva. Številke dokazujejo, da izvrše ženske, ki živijo v zakonu, dosti manj zločinov, nego one, ki niso omožene, a so v istih letih.

Oglejmo si sedaj nekoliko bližje ženske zločine in prestopke. Prestopki, kojih se zakrivijo dekleta izpod 16 let, so večinoma tatvine, pri-lično 84 od sto. Pozneje se gromadijo težji pregreški, ki izvirajo po največ iz slabih rodbinskih razmer; v tem položaju zazremo največ zapeljanih deklet, katera se trudijo, da bi zakrile v tajnost svoje stanje. Največ ženskih prestopkov pa izvira

iz obrekovanja in natolcevanja. Temu se pa ni čuditi!

Ženska, ki je bila radi telesne svoje slabosti vedno zatirana, nima dovoljnih sredstev, da bi se mogla braniti vzpeshno. Jelen ima vsaj hitre noge, da odbeži, moški ima moč, ženska pa se je morala sama izuriti v joku, v lokavosti in — jeziku. Solza v njenem očesu je postala velikanska moč, kateri se moški ne more ustavljati, v zvitosti je postala taka umetnica, da najneumnejša ženska z lahkoto prekanji najpametnejšega moškega, a svoj jezik je izostrila kakor meč. Kadar se brani ali napada, njene žalitve režejo kakor nož.

Samo ob sebi je razumljivo, da pada na ženske tudi nekaj najtežjih in najgrših hudodelstev. To so raznovrstni uboji, izvršeni deloma s trupom, deloma z drugimi sredstvi. Priznati pa moramo, da so v večini temu vzrok rodbinske razmere, to je nesoglasje v zakonskem življenju. To nesporazumljenje povzroča v vsakem oziru največ gorja, če tudi ne dovede vsikdar k hudodelstvu. (Konec prih.)

Lord Salisbury. †

V soboto je umrl v Londonu eden najodličnejših državnikov, ki si je znal spojiti v svojih rokah z diplomatičnimi pa tudi z brezsrčnimi sredstvi najvišjo moč nad vsemi petimi deli sveta. Smrt lorda Salisburyja občutijo na Angleškem kot narodno izgubo. Robert Artur Tabot Gascoigne Cecil marki of Salisbury se je rodil 3. februarja 1830 kot sin lorda Roberta Cecila. S 23 letom je bil že poslanec, z 36 leti pa je bil že minister in državni tajnik za Indijo. Njegova kariera pa se je pravzaprav pričela po srbsko-turški vojni leta 1876. Takrat je prišel Salisbury kot specialni poslanik v Carigrad ter na svojem potovanju tja obiskal Pariz, Berlin in Dunaj. Sultanu je stavil takrat pogoje: da se postavi turška mednarodna nadzorovalna komisija in da Turška potrdi guvernerja, ki jih bodo imenovala velesile. Sultanov svet pa je predlog odklonil, nakar je prišlo do rusko-turške vojne. Takoj na to je postal Salisbury minister zunanjih zadev ter je kot tak pridobil Angliji otok Cipern. Ta uspeh mu je pridobil splošno zaupanje. O Turčiji je imel Salisbury svojo sodbo ter je leta 1895. v zbornici javno prorokoval, da mora Turčija propasti, ako ne bo izvedla dejanskih reform. Ircem je bil Salisbury neizprosen sovražnik, kakor je sploh proti slabejšemu nastopal vedno osorno. Zaradi tega je nastalo med njim in Gladstonejem smrtno sovražstvo. Trikrat sta se ta dva velika državnika medsebojno izpodrinila, končno pa je vsled Gladstonejeve smrti ostal Salisbury vendar zmagovalec. Kjeroli se je pletla kaka vojska, je intrigiral Salisbury v prilog Angleške. Pri bolgarsko-srbski vojni je podpiral Battenberžana, v Zanzibaru je nastopil proti Portugalski ter pridobil Angliji protektorat nad Zanzibarjem, v japonsko kitajski vojski je bil na strani Japoncev, v Armeniji in na Balkanu je podkopal Rusijo, na Kreti je naščuval Grke k vojni zoper Turke itd. Salisbury je bil nekaj Bismarckov duh, ki ni mogel živeti brez spletkarij in vojne. Ko je lani odločil krmilo, je začel tudi takoj hirati in bolehati.

Politične vesti.

— O notranjem položaju piše poslanec Pacak v svojem organu, da so mladočeški poslanci dobili od svojih zaupnih mož naročilo, naj delajo sedanji vladi vse mogoče zapreke. Čehom ni nič za sedanjo vlado niti za Ogrsko.

— Na Hrvaškem zopet streljajo. V okraju Zlatar so trčili v soboto orožniki s kmeti skupaj ter ubili enega kmeta. Število ranjenih ni znano.

— Promet med Avstrijo in Ogrsko. Od januarja do konca

julija letos se je izvozilo iz Ogrske v Avstrijo za 483.800.000 kron (14.800.000 K več kot v istem času lani). Iz Avstrije se je izvozilo na Ogrsko za 505.100.000 K (31.700.000 K več kot lani). Avstrijska trgovska bilanca izkazuje tedaj 21.300.000 K aktiva, lani samo 4.400.000 K.

— Poljaki proti madjarskim zahtevam. Poljski poslanec grof Wodzicki pobija v listu »Czas« madjarske zahteve ter pravi, da je bila skrb poljskega kluba vedno za ohranitev Avstrije kot velesila z močno armado. Nibče ne bo glasoval za nagodbo, ako bi morala Avstrija prispevati 65% za ogrsko narodno armado.

— Vstaja v Macedoniji. Turški vojaki, ki so se peljali iz Soluna v notranje pokrajine so na postaji Zelenice izstopili ter začeli loviti bolgarske delavce. Pet delavcev so ubili. Avstro-ogrsko poslanstvo je zaradi tega dogodka poslalo turški vladi odločno noto. Veliki vezir Fehid paša je naročil železniškim družbam, da morajo odpustiti vse uslužbence bolgarske narodnosti. Pri pogrebu umorjenega ruskega konzula Rostkovskega so turške oblasti prepovedale udeležbo kristjanskemu prebivalstvu, proti čemu je ruski konzularni agent Mandelstamm protestiral. Med Verizovićem in Solunem so vstasi dvakrat poskušali razstreliti vojaški vlak. Trije turški vojaki so mrtvi. Grki so začeli zadnji čas postopati po turški navadi. Neki grški stotnik je s svojim oddelkom izropal dve vasi pri Kostoru.

— Francoska častna legija je črtala srbskega polkovnika Mašina, ker se je udeležil kraljevega umora.

— Tajnikom državne zakladnice na Nemškem je imenoval cesar Viljem barona Stingla namesto barona Thielmana. Ta sprememba je v zvezi z neugodnimi državnimi financami.

Dopisi.

Iz Žirov. Naš kaplan Lavrič je že skrajno nestrpljiv s »Slovenskim Narodom«. Tako je zbral dne 16. avgusta vse svoje malo prej po »Slov. Narodu« ožigosane Marijine device v cerkev po popoldanski službi božji, ter jim prebral »Slov. Narod«. Zakaj se sploh žirovske Marijine device z njim vred zapirajo same v cerkev? Menda je hotel s tem netiti ogenj zoper narodno-napredno stranko, z mislijo, da kdor ima ženstvo na svoji strani, dobi tudi moštvo. Toda naš g. kaplan se preklicano moti, kajti tistih par devic se vrla narodno-napredna stranka ne bo bala in tudi noben fant ne bo poslušal take ženske. Le dalje tako, g. kaplan, mesto da bi rabili cerkev za božje namene, zanašate politiko v njo in s tem takorekoč hujskate ženstvo, katero sploh pri politiki nič opraviti nima. Za »Slovenski Narod« pa je to vedja reklama nego sramota, ker se vidi, da se ga tako bojte, da se Marijinim devicam le

pri zaprtih cerkvenih vratih prebira. Vprašamo pa Žirovce, ali so oni zato kupili prostor in zidali cerkev, da bo kaplan politikoval v njej, ali za službo božjo? To naj bo za danes, drugi pa še kaj več.

Iz Hrenovca. V naši občini imamo te dni županske volitve. Do sedaj nam je dvanajst let županoval naš vrli gospod Ivan Debevec, pri vseh strankah enak priljubljen, pravičen mož-poštenjak v pravem po menju besede in oče vseh revežev. Stirikrat je bil po vrsti soglasno županom izvoljen. Do sedaj niti misliti ni bilo treba, katerega bomo volili, kdo bo župan, doslej ni bilo radi tega nikdar nobenih preprirov, nobenih agitacij. Tudi letos se je še pred par meseci mislilo tako. Toda prišlo je drugače. Ker g. Debevec bere »Slov. Narod« namesto »Slovenca« in ker ni naročen na »Domoljubac«, utepla sta si naša kaplančka, eden iz Hrenovca, eden iz Vel. Ubelskega, v glavo, da je treba z vso njih blagoslovljeno silo iztrgati županstvo iz rok tega krivoverca in brezbožneža. Ta dva popa, katere sta v naši fari šele nekaj tednov ter g. Debevec niti osebno ne poznata, letata od ranega jutra do pozne noči ter hujskala ljudi zoper njega. Gospoda kaplančka! Ker imata toliko govoriti za krščanske može, vprašamo Vaju, koliko pa imata v Vaši fari mož, kateri bi bili bolj ugledni in pobožni kristjane, kakor je naš dosedanj župan? Prad par dnevi je bila volitev občinskih odbornikov v davčni občini Velika Brda, h kateri spadata tudi vasi Mala Brda in Brezje. Tudi sem sta pripomnila naša črna blagoslovljena. To je bilo letanja in prigovarjanja — toda zastoj. Končno se jima je posredilo zalotiti moža, kateri je ravno gnoj kidal in pritirala sta ga vsega gnojnega na volišče. Neko ženo pa, katere mož je kosil v cesarskem travniku, sta tako naganjala, da se reva niti obleči ni imela časa, ter je isto delo med potom opravljala, ko je šla moža iskat. Ko sta gospodiča sprevidela, da se ne da nič več opraviti, vlegla sta se vsa izmučena od krščanskega trpljenja za neki svinjak ter težko sopeče pričakovala izida volitve, kateri je seveda za nas dobro izpadel. Gospoda kaplančka pa za ves trud in trpljenje nista imela drugega kakor da sta uživala ne ravno prijetne vonjave, puhteče iz svinjaka ter poslušala neubrane glasove krulečih prašičev. Očeani hrenoviški, ne udajte se črnosuknjem, ter delajte na to, da bode i v nadalje županoval naš vrli Piko. Vama pa, gg. popčka, svetujemo, bodita mirna in ne sejta nemira in sovraštva v naši dosedaj mirni občini, ker drugače se Vama zna pripetiti, da bodeda prihodnjič ležala ne za, ampak v svinjaku.

Retep.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 24. avgusta.

— **Osebnosti.** Okrajni glavar v Brežicah Jul. pl. Vistari ni premeščen k namestništvu v Gradec. Na njegovo mesto pa pride dobro znani »priatelj« Slovencev iz Ljutomer, pl. Rainner.

— **Šukje pri Šukleju.** Dne 13. avgusta je imel Šuklje svoj shod, na katerem je z državniško

previdnostjo razvil program svojega c. kr. dvornosvetniškega slovanstva in slovenstva, ter razlil cel čeber žolča na to preklicano »zvezo« narodno-napredne stranke z veleposestniki, ki je potisnila klerikalce v tako neprijeten položaj. Neposredno po tem shodu pa je dvorni svetnik Šuklje zaupalsvoje kosti gorenjski železnici in se peljal v tisti lepi kotiček naše Gorenjske, kjer stoji grajščina Grimšiči, v kateri go spodari ekscelenca baron Schwegel. Kaj je Šuklje pri baronu Schweglu opravil, tega seveda ne vemo. To pa vemo, da je ekscelenca z Grimšičev od tedaj jako dobre volje in se vedno drži na smeh, kakor mož, ki je sam s seboj jako zadovoljen in ki je kaj prav imenitnega srečno izpeljal, dočim se govori, da je imel Šuklje, ko se je vračal z Gorenjskega, nenavadno — dolg nos.

— **Volitev v »Trgovsko bolniško in podporno društvo«.** Včeraj se je končal boj, ki je že toliko časa razburjal naše trgovske kroge; završil se je z zmago slovenske stranke na celi fronti. Smelo lahko trdimo, da bi ne bilo nikake borbe, ako bi Nemci ne bili v svoji brezmejni pohlepnosti smatrali kot potrebno, zanesti tudi v to nepolitično društvo politične svoje aspiracije. Sestava starega društvenega odbora je znana. Poleg štirih Nemcev je sedelo v odboru še pet Slovencev. Slovenci so torej imeli v odboru formalno večino. Ako se pa vpošteva, da so važnejša mesta, kakor dostojanstvo predsednika, podpredsednika in blagajničarja zavzemali Nemci, se lahko s polnim pravom trdi, da so imeli Nemci v tem zastopstvu dejansko večino in odločilen vpliv. Že navadna politična morala in taktnost bi zahtevali, da bi se vsaj mesto podpredsednika bilo prepuščilo Slovincem, saj se v vseh zastopstvih strogo ravna po pravilu, da mesto podpredsednika pristoja manjšini. Ta pravica pa bi pristojala Slovincem v »Trgovskem bolniškem in podpornem društvu« tembolj, ker imajo v tem društvu večino. Ako torej slovenski članidoshod niso tirjali svojih pravic, pač znači, kako skromni so bili v svojih zahtevih in kako so se skrbno izogibali vsega, kar bi moglo povzročiti v društvu kakršnokoli borbo. Navzlic temu torej, da so bili Slovenci do sedaj v društvu v svojih pravicah prikrajšani, vendar so bili sprva pripravljeni radi ljubega miru vočiti stari odbor. Ko pa je prišla v javnost pred zadnjim občnim zborom ona okrožnica, v kateri Nemci »strengevertraulich« pozivljajo nemške člane v boj proti Slovincem, ko se je izvedelo, da nameravajo Nemci celo slovenskega odbornika g. Mejača iztisniti iz odbora, takrat je zavrela kri slovenskim članom in odločili so se, da si ne bodo

nič več dali zapovedovati od izvestnih gospodov. Ako še omenimo ne-taktnost in nekonzistentnost postopanje nemških članov odbora pri obnem zboru, ko je bil predčasno zaključen, ako še pristavimo, da se je pozitivno poizvedelo, da je ona okrožnica »Streng vertraulich« izšla iz komptoarja bivšega društvenega predsednika gosp. Mayerja — ako z njegovo vednostjo tega ne maramo raziskavati, — pa pa vemo, da z vednostjo nekega drugega nemškega odbornika — potem je pač razumljivo, da so ta dejstva in ta počenjanja morala končno izbiti slovenski potrpežljivosti dno in slovenske člane izzvati k odločnemu odporu. Ko so pa Nemci videli, da je njihova okrožnica imela baš nasproten vspeh, kakor so ga prej pričakovali, da je namreč vzbudila uspavane Slovence, ko so videli, da se jim odborniški stolci majó, ponudili so slovenski večini — kompromis. In kak kompromis! Ostalo bomo naj v odboru vse pri starem. Ko se Nemcem ni posrečil zavrtni naklep dobiti »Trgovsko bolniško in podporno društvo« popolnoma v svojo oblast, ko so se jim izjalovili vsi upi, potem so šele postali ponižni. Ča pa so bili toli naivni, da so mislili, da jim bodo navzlic vsem dogodkom v zadnjem času slovenski člani vendarle šli še na limanice, so se korenito motili. Čemu je bil potem ves boj, ki se je po krivdi nemških članov zanesel v društvo, ako naj ostane v odboru vse pri starem? O kompromisu, katerega je ponudil g. Mayer po svojem pooblaščenju Slovincem, se je sklepalo na zaupnem shodu v soboto v Hafnerjevi pivovarni, katerega se je udeležilo nad 70 članov. Vsi govorniki so naglašali, da je stari odbor, kakor je skušnja pokazala, postal napram Slovincem pristranski, povdarjali so, da so Nemci zahrbtno delali z vsemisilami na to, da bi se polastili docela bolniške blagajne, da bi lahko v njej gospodarili, kazalo se je na dejstvo, da je nemški odbor celo društveno premoženje, ki znaša blizu 300.000 kron, kar ga ni naloženega v vrednostnih papirjih, izročil v shrambo »Kranjski hranilnici«, da razni drugi slovenski zavodi denar boljše obrestujejo, nego ta hranilnica — in se je končno priporočalo, da se ponujeni kompromis ne sprejme. Zl. kompromis je bil samo eden govornik, ki je posebno povdarjal, da je stari odbor tako nepristranski, požrevalno in marljivo izpolnjeval svoje naloge, da ni najti bolj sposobnega odbora, in da se mora dvomiti, da li bode mogel novi slovenski odbor vršiti svoje dolžnosti v isti meri, kakor prejšnji stari odbor. Zares čudnim nazorom tega govornika se je živahno ugovarjala in kompromisni predlog se je odklonil z vsemi glasovi proti enemu. — Volitev v »Trgovsko bolniško in podporno društvo« je bila včeraj ob pol 10. uri predpoludne v »Mestnem domu«. Vrhila se je povsem mirno, a vendar neko posebno živahnostjo. Ker je agitacijski odbor skrbel, da je vsak slovenski volilec dobil listo postavljenih kandidatov, in ker so se vsi Slovenci strogo držali discipline, se je volitev s slovenske strani vršila popolnoma enotno. Volitve je vodil dosedanj društveni predsednik gosp. Mayer v prisotnosti magistratnega zastopnika g. dr. Zarnika. Ob 11. uri dopolne se je volitev zaključila in prišel se je skrutinij. Oddanih je bilo v celem 169 veljavnih glasov. Izvoljeni so bili kot odborniki: Knez Ivan, veletržec, s 124, Treun Mayer, zasebnik, s 161, Anderwald Fran, knjigovodja s 121, Lilleg Aiozji, trgovec, s 167, Mejač Ivan, trgovec, s 163, Magdič Pavel, poslovođa, s 119, Jebačič Ivan, trgovec, s 131, Šarabon Andrej, trgovec, s 164 in Trček Fran, zasebnik s 125 glasovi. V manjšini so ostali dosedanj predsednik g. E. C. Mayer s 44, dosedanj blagajničar in knjigovodja Randhartinger s 40, dosedajni upravitelj Schantel z 41, g. Kajzel z 38 in g. Samec z 39 glasovi. Ostali glasovi so bili razcepljeni na gg.

Renegat.

Povest iz tržaškega življenja.

(Po resničnih dogodkih spisal I. B.)

XVII

Tržaška policija je skušala na vse načine dognati, kje sta Sancin in Minzi dobila načrte puljskih utrd. Podadmiral Sterneck je prišel zaradi tega nalašč z Dunaja. V puljskem arzenalu je bila velika preiskava. Ni se šlo toliko za načrte same, kakor za osebo, ki jih je ukradla, in ki je mogla še veliko več izdati. To osebo so hoteli za vsako ceno dobiti, a ves trud je bil zaman.

Policija je bila prepričana, da je vso stvar vprizoril Sancin in da je bil žid Minzi samo njegovo orodje. Odločilna je bila pri tem okolnost, da je bil Sancin prej oficir. Iz tega se je sklepa, da je on in nihče drugi preskrbel načrte in bali so se, da ima v rokah še kdo zna kaj vse. Ker je srečno utekel, so tudi mislili, da mora imeti na policiji svoje zaveznike in da so ga ti svariili.

Naravno je, da se je vzpričo tega začela policija zanimati za vse tiste ljudi, s katerimi je Sancin obdehal. Izvedela je vse, kar je hotela,

ker je Minzi, ki je bil še vedno v ječi, dajal različna pojasnila. Minzi je povedal vse — samo tega ni povedal, da je on načrte poskrbel, ker je hotel veljati za nadolžno žrtev premetenega vohuna. Misil je pač, da ga kmalu izpuste.

Po Minziju se je izvedelo, da je Sancin igral na borzi in da mora imeti precej denarja, dalje da je obdeval z Reinwoltovo metreso Karloto Valentinisovo in da je imel ljubavno znanje z modistinjo Emo Morosinijevo. Policijski oficijal Titz je imel naročilo, da dožene, kakšno je bilo Sancinovo razmerje z Emo in s Karloto in če sta ti dve kaj zapleteni v Sancinovo vohunstvo. Titz je kmalu poizvedel, da je Karlota prav pogostoma obdevala s Sancinom, iu morda bi ji bil posvetil vso svojo pozornost, ako bi ne bil dognal, da je Ema izginila iz Trsta isti dan, kakor Sancin. Kombiniral je takoj, da je Sancin vzel svojo ljubico seboj, ko je pobegnil. Od ljudi, pri katerih je stanovala Ema, ni izvedel drugega, kakor da je Ema nenadoma prišla domov, in povedala, da izostane nekaj tednov. Ker je stanovanje bilo plačano, se niso vznemir-

jali radi nje, tem manj, ker je vse svoje stvari pustila na svojem stanovanju.

Policijski oficijal Titz je Enine stvari konfisciral in jih dal prenesti na policijo. Preiskal je tam vsako cunjico in vsak listič papirja, a ni ničesar našel, kar bi ga bilo zanimalo. Toda sum, da je Ema posredno ali neposredno udeležena pri Sancinovem in Minzijeve vohunstvu, ga ni zapustil. Na zglavevalnem uradu je dognal, da je Ema prišla v Trst iz Pulja, da je tam rojena in tja pristojna. Vsled tega se je obrnil v Pulj, naj mu povedo, kar se da izvedeti o Emi Morosinijevi.

Odgovor iz Pulja je bil tak, da je spravl vso policijo na noge. Policijski ravnatelj je kar strmel, ko je čital, da je Ema Morosinijeva — hči arzenalskega uslužbenca v Pulju. Setaj mu je bilo vse jasno in hitel je naznaniti namestniku baronu De pretisu in dvornemu svetniku Rinaldiniju, da je policija srečno prišla na sled tatu, ki je iz arzenala ukradel načrte, katere je potem Sancin s posredovanjem žida Minzija hotel v Benetkah spraviti v denar.

Policijski oficijal Titz se je takoj

odpeljal v Pulj. V arzenalu se je dognalo, da je Morosini večkrat imel priliko, polastiti se zadevnih načrtov, a izrekli so tudi mnenje, da Morosini najbrže ni pravi storilec, češ, da je znan kot pošten, štedljiv in značajan mož. Oficijal Titz pa ni opustil svojega dvoma, nego je odredil, da se Morosini aretira in odpelje v Trst, katere odredba se je tudi izvršila, in sicer z vso previdnostjo, da bi eventualni sokrivci tega ne izvedeli.

Tudi Morosinijeva žena je bila obveščena o aretovanju svojega moža šele potem, ko je bil aretovanec že na morju. Bila je prepričana, da je mož nedolžen in zagadel je sklenila, da gre sama v Trst in stori vse, da ga čim prej reši iz ječe. V Trstu je iskala svojo hčerko, a je ni našla in nihče ji ni vedel povedati, kam da je šla. Ljudje, pri katerih je stanovala, so mislili, da je šla Ema k svojim staršem, in se niso mogli dovolj načuditi, da mati ne ve, kje je njena hčer. Povedali so obupani ženi, da je policija vzela vse Emine stvari in jih ponesla seboj, in svetovali so ji, naj gre naravnost vprašat na policijo za pojasnilo.

uckmann, Krisper, Lun itd. Izid volitve so Slovenci pozdravili z navdušenimi »živio«-klici. Izid volitve je hotel član volilne komisije g. Eberl priobčiti navzočim članom samo v nemškem jeziku. Na odločen ugovor g. slovenske strani — sicer pa so bili navzoči itak sami Slovenci — je g. Eberl nejevoljno in z nekó preizkušljivo gesto izročil vol. zapisnik dr. Zarniku, ki je nato v slovenskem jeziku prečital volilna data. Ko je jel g. magistratni zastopnik govoriti tudi nemško, se je temu splošno ugovarjalo z motivacijo, da so navzoči itak samo slovenski člani. Rezultatom so bili voljeni: Škof Anton, trgovec; Kmet Ivan, knjigovodja; Kovačič Fran, knjigovodja; Mihovim namestnikom pa: Kostev Ivan, trgovec in Sekula Josip, poslovođa. Tako so se torej završile te volitve povsem častno za Slovence. Nemški listi bodo seveda kričali in pisali o brezmejnem slovenskem šovinizmu, ne bodo pa priznali, da je baš ostudni nemški šovinizem kriv, da se je zanesla v društvo politika in da je v očigled nemške nestrpnosti počila struna slovenske potrpežljivosti. Na slovenskih novih odbor-nikih pa je sedaj ležeče, da z marljivim in požrtvovalnim delom opravijo zaupanje, ki se stavi v nje, ter dokažejo, da tudi oni umé društvo voditi spretno in vspešno, vsaj tako, kakor bivši odbor.

Iz ljubljanske okolice se nam piše: Včeraj je bil v naši cerkvi že zopet offer za tiste nepotrebne škofove zavode. Ako pojde tako naprej, ako se bo kmetu godilo tako, kakor se mu godi zdaj, potem mora priti na beraško palico. Cesar-ski davki so že tako visoki, da jih komaj zmagujemo, poslov in delavcev že za drag denar ni več dobiti, zadolženi smo že do vratu, potem se pa naš verski čut še zlo-žablja na tako nesramen način. Sle-đeni smo že do srajce, a »dobro ljudstvo« se še ne gane. Ko se nam bo pa vzela tudi še srajca in se nam bo hotela potegniti tudi še koža čez glavo, takrat pa — »prejasni knez« Bonaventura, zapomni si dobro — zagrmelo bo med nami tako, da se bo stresel tvoj stol in zmajali tudi tvoji nepotrebni zavodi. Še nikdar noben škof ni izsesaval vernega ljudstva tako, kakor ga izsesava Bonaventura s svojo duhovščino.

Dobrodrelna slavnost v Kamniku. Častniki pešpolka št. 97 so v družbi z zdravniškim ravnateljstvom priredili 17. avgusta na ko-rist pogorelcem v Bovcu veselico v parku, združeno z vojaškim koncer-tom in plesom. Na veselico v parku se je zbralo nad 300 oseb in znaša čistí dobiček nad 500 K.

V Moravčah praznovala se bo prihodnji mesec stoletnica smrti Jurija barona Vnga († 1802). Rojen je bil v gorski vasi Zagorici tukajšnje župnije. Nasprotniki so ga proglasili Špancem, a prof. Hauptman je jasno dokazal, da je bil Vege (Veha) na-šega rodu. V proslavo njegovega imena in v napravo spomenika se skupno deluje.

Obletnica otvoritve Jurkove koče na Lisci (947 m). Piše se nam: Radi posebno ugodne prilike in razkošnega razgleda raz Lisco v 8 pokrajin naše domovine vabimo občinstvo na obletnico otvo-ritve Jurkove koče na Lisci na dan 6. septembra t. l. Dohod od Zida nega mostu v 3 urah po cesti do koče, od Sevnice v 2½ urah enako. Za jed in pijačo in prenočišče je skrbnjeno. Kdor bi želel posebno po-strežbo, naj se obrne pismeno do gospodarja koče g. Jurka v Razboru pri Zidanem mostu. Dobi se tudi pav-vozoj po ceni. Polet na Lisco je kakor nalašč za nežni spol. Upamo, da nas tokrat razven lanskih č. p. n. gostov z daljave posetijo tudi bližnji naši sosedje Krčanje, Brežičanje, La-ščani in Celjani!

Učiteljska imenovanja v sežanskem okraju. Stalno so namešteni: Martin Furjan iz Vo-jšovice ravnotam, Milan Vovk iz Ga-brovice v Pliskovici, Andrej Rojec iz Štjaka v Rodiku, Josip Šinigoj iz Koprive v Braniči, Cilka Kat-nik iz Dutovelj v Nabrežini, Helena Jerman iz Gorjanskega v Zgoniku. Helena Škerbic iz Kostanjevice v Pliskovici; začasno: Ivan Benko iz Kazelj v Štjaku, Alojzij Bekar iz Rodika v Kazljah, Franja Orel iz Avbera v Gorjanskem, Franja Ličar iz Pliskovice v Kostanjevici,

Anica Debenjak iz Povirja v Se-žani, Ciril Valentič iz Postojne v Koprivi. Učiteljski kandidati: An-ton Merviš v Povirju, Ferdinand Kenda v Avberu, Henrik Legiša v Gabrovici in Fran Živec v Du-tovljah.

Potres. V soboto popoldne ob 4. uri in 50 minut šutilo se je v Postojni precej močan nekaj sekund trajajoč potres. Bila sta dva sunka s hudim podzemeljakim gromenjem.

Na Slavini je bil 22 t. m. ob 4. uri 50 minut popoldne močan potresni sunek z dvakratnim podzem-skim gromenjem.

Na c. kr. izobraževališču za učitelje v Gorici bode vpisovanje dne 14 in 15. sept. in vsprejemni izpit za I. tečaj 17. istega meseca ob 8. uri. V višje tečaje se ne sprejme novih gojenk.

Iz Tolmina se nam piše: Dne 17., 18. in 19. t. m. so priredili po-tujoči člani slov. deželnega gleda-lišča v Ljubljani pod vodstvom gosp. Danila tukaj troje izbornih vespelih predstav. Vse tri večere je bila dvo-rana polna. Ako bi hotel hvaliti, morali bi naštetí vsa imena cenjene družbe. Želimo, naj bi se smeli Tol-minci ponášati i za bodoča leta ena-kega užitka.

V vodovod je padel v Lovranu vodja vodovoda Rudolf Liver ter utonil.

Samomor zapuščene. V Omaku je skočila 27letna Marija Deklić v 12 m globoki vodnjak ter se ubila. Samomor je izvršila, ker jo je zaradi prepira s tastom zapu-stil mož.

Iz Bučke se nam piše: Med tukajšnjimi vinogradihki vlada velika nevolja proti najemniku občinskega lova g. Alojziju Marušiču, čegar lov-ski psi samo po vinogradih zasledu-jejo in love divjačino. Razume se, da napravijo na trsu in grozdju veliko škodo. Mi smo g. Marušiča, ki je ob-enem tudi župan, že privatno pozvali, da naj drži svoje pse doma, da ne bodo soobčanom škode delali, a ker to ne izda nič, bomo primorani, se zateči k politični oblasti. Pri tej pri-liki še omenimo, da je župan Ma-rušič pri zadnji dražbi občinskega lova na zelo zvit način preslepil one, ki so se hoteli dražbe udeležiti. Ra-keel jim je, da bo sicer on lov izdraž-bal, a da bode potem del lovskega okoliša odstopil drugim interesentom. Na ta način je dobil občinski lov, ki je bil cenjen na 50 kron, za 10 kron. Ko je pa to dosegel, ni hotel o delitvi ničesar več slišati! To nje-govo postopanje pa je še tem grše, ker bi on kot župan moral varovati občinske koristi, tako pa je on sam sebi v prid oškodoval občinsko blagajno, ki je itak vedno prazna, za znatno svoto 40 K. — Upamo, da bo to g. Marušiču zadostovalo, da bo sprevidel, da ne bode več mogel v občini gospodariti, kakor bi mu bilo drago in koristno.

Umor in samomor. V Pulju je neki topničar napadel s čevljarškim nožem svojo nezvesto mu ljubico Karolino Zitar ter jo smrtno ranil. Potem je izpil žvepleno kislino. Oba so prenesli v obupnem stanju v bolnišnico.

Iz Zagreba se nam brzo-javlja: Pri razstavi gasilnih strojev in pomočnih predmetov dobila je tvornica R. A. Smekal dve največji odlikovanji, častno diploma in zlato kolajno.

V prodajalnici zaprt. Včeraj popoldne je prišel neki okoli 14 let star fant v Koslerjevo hišo v Šelenburgovih ulicah št. 6 in je od prl odzadej Kančev prodajalnicu in šel notri. Hišnikov sin je to opazil, in ker ni fanta poznal, je šel za njim v prodajalnico. Neznani fant je v prodajalnici odpiral predale. Ko je hišnikovega sina zagledal, je skočil proti njemu, ga sunil na stran in zbežal iz prodajalnice. Vendar pa je vrata zapahnil tako, da hišnikov sin ni mogel ven in je moral biti dve uri v prodajalnici zaprt, predno so v hiši slišali njegovo trkanje in mu prišli odpirati.

Otroka povozil. V soboto zvečer je vozil Koslerjev hlapec Jakob Sonec po Poljanskem nasipu in po cesti na Kodeljevo v prav naglem diru. Pri hiši št. 3, cesta na Kode-ljevo, je pritekel v hipu, ko je pri-dirjal Sonec z vozom mimo, 10 letni deček Jožef Ogrinc iz veže na cesto pod konja, ki ga je podrl. Deček je bil na desni nogi in na desni roki poškodovan.

Nezgodba pri gugalnicah v Lattermanovem drevoredu. Delavka Marija Meissner gugala se je včeraj popoldne na gugalnici Ce-cilije Mandlove v Lattermanovem drevoredu. Bila je pijana in je vzlic večkratnemu opominu med guganjem stala v čolnici. Naenkrat je omahnila in padla iz čolnice. Pri padcu si je zlomila levo nogo. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Uporljiv berač. V soboto popoldne je bil na Viču po orožnikih

prijet postopač Luđovik Petrovič, po domače »Luka«. Med spremlja-njem v mesto je »Luka« ušel orož-niku, a ta ga je ujel in uklenil. Se-daj pa »Luka« ni hotel iti naprej in moral je priti orožniku na pomoč policijski stražnik, da sta ga spravila k sodniji.

Vlak povozil je včeraj zjutraj na Zidanem mostu prepenjača Gregorja Streiblna. Težko poškodo-vanega so pripeljali v ljubljansko bol-nišnico, kjer je kmalu potem umrl. Povoženec je bil star 55 let in ože-njen.

Tatvina. Šivilji Mariji Ju-vanovi, stanujoči v Rožnih ulicah št. 23, je bila iz stanovanja ukradena velika ženska ruta. Tatvine sumljiva je neka ženska, ki je po hiši prodajala pesek.

Pobegnil je iz policijskega nadzorstva v Zlatem polju nevaren tat Franc Hribar. Policija ga je v Ljubljani zasačila in prijela.

Dva prsta odtrgal je mlatilni stroj kajzarjevi hčeri Barbari Podgorškovi iz Vodice. Ponesrečenko so pripeljali v bolnico.

Utonil je včeraj popoldne pri kopanju v Savi pri črnuškem mostu neki 16letni fant.

V Ameriko se je odpeljalo dne 22. t. m. ponoči z južnega ko-lodvora 34 izseljencev, dne 23. t. m. pa 29.

Izgubljene reči. Trgovka Marija Jakovič iz Maribora je izgu-bila v soboto popoldne na poti Spi-talske ulice, Mestni trg, Pod Trnabo, Črevljarske ulice, Turjaški trg, Go-spodske ulice, skozi »Zvezdo« do Šelenburgovih ulic usnjato torbico z manjšo svoto denarja. — V Latter-manovem drevoredu je izgubila, ozi-roma pozabila na klopi neka dama rujav, svilnat solnčnik. — Anica Pirc v Krojaški ulici št. 5, II. nadstropje, je izgubila v soboto na južnem ko-lodvoru rudeč ovrtnik z belim robom in rudeč pas.

Na južnem kolodvoru najdene reči. V času od 15. do 21. t. m. so bile na južnem kolo-dvoru najdene sledeče reči: ženska jopica, par rokavic, palica, star svil-nat dežnik, solnčnik, brevit, telovnik, podglavnik kravata in star dežnik.

Delovanje mestne po-sredovalnice za delo in službe. Mestni trg št. 27. Te-lefon št. 99. Od 14. do 20. avgusta je dela iskalo 22 moških in 41 ženskih delavcev. Delo je bilo po-nudeno 15 moškim in 50 ženskim delavkam, v 40 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 20. avgusta je došlo 1809 prošnji za delo in 1729 deloponudb. V 1075 slučajih se je delo sprejelo. Delo to-be takoj moški: 2 sodarja, 3 mizarji 3 mladi trgovski slugi, 2 voznika pive, 2 kočijaža, 8 konjskih hlapcev; ženske: 3 prodajalke za-četnice, 7 natakari, 1 hotelska so-barica, 2 gostilniški kuharici, 7 go-stilniških deklic, 2 sobarici, 4 kuha-ric, 12 deklic za vsako delo, 8 de-klie k otrokom, 2 postrežkinji. Službe iščejo moški: 1 trgov-ski pomočnik, več trgovskih in pi-sarniških slug, 2 delavca, 1 graščin-ski slug; ženske: 2 knjigovod-kinji, 4 izurjene prodajalke, 2 tra-fi-kantnji, 3 gospodinjice. Stano-vanja: Oddati je stanovanja z 4, 2 in 1 sobo, več mesečnih sob in dijaških stanovanj, 1 pisarna, 1 delavnica. V najem se iščejo stanovanja z 3 in 2 sobama. Pis-menim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

*** Najnovejše novice.** — Vdova vseučilišnega profe-sorja — pozigalka. Vseučilišni profesor Kavlik je zapustil svojo to-varno za sladkor v Cerekvicu češkemu vseučilišču v Pragi. Njegovi vdovi se je priznala le pravica dohodkov to-varne do smrti. Sedaj pa so tovarniški uradniki naznanili državnemu pravdništvu, da jih je vdova nagovarjala, naj zažgo tovarno, da bo dobila visoko za-vovalnino. — Svojo ljubico je ubil s sekiro ter jo vrgel v vodnjak v Dolanu pri Plaznju neki posestnik sin. — Zaradi razžaljenja nemeškega cesarja je bil v Berlinu obsojen gledališni igralec Konrad pl. Fielitz. — Samomor zaljubljenih. V nekem gozdu pri St. Vidu na Trie-stingu so našli zastrupljena mladega moža in mlado damo, kojih nihče ne pozna. — Pravda Humbert je končana. Porotnikom se je stavilo 258 vprašanj. Obsojena sta Tereza in Fri-derik Humbert v petletno ječo, Romain Daurignac je dobil tri leta, Emil pa dve leti ječe. — V Dunajsko Novo-mesto pride eden polk topničarjev ter se v ta namen zgradi velika vojašnica. — Za zdravilišče za jetične je podaril bogati italijanski posestnik Can-toni, kateremu sta umrla dva sina za jetiko, 1 milijon lir. — Garibaldi umrl. V Rimu je umrl Menotti Garibaldi. — Obesil se je v toplicah Hall stotnik Nik. Dankiewicz od 19. bramovskega polka. — Velike sle-

parije so razkrili pri 1. huzarskem polku v Budimpešti. Stražmešter Hirsch je opustil celo vrsto rezervistov od orožnih vaj, ki so mu plačali po 120K. — Samomor poneverjalca. V Lundenburgu se je ustrelil poštni ofi-cijal Henrik Roschek, ko je poneveril večje svote.

Avstrijska diplomacija in dogodki v konklavu. Listi po-ročajo sedaj o jako značilnih zvija-čah, katerih se je posluževal avstrijski diplomatski zastopnik v spora-zumu s svojimi zaupniki v konklavu, da bi bil poučen o dogodkih pri vo-litvi novega papeža. Francozi, Rusi in jezuiti, ti razočarani pristaši kar-dinala Rampolle, so na avstrijsko vlado naravnost razjarjeni. Predba-civajo ji, da se je na nedovoljen, celo na rafiniran način dala dan za dne-vom informirati o dogodkih v kon-klavu. Vsak dan je baje prišel neki ogrski diplomat k vratom konklava, kjer se je živo pomenkoval v ma-djarskem jeziku z nekim konklavi-stom kardinala Vazsaryja. Razume-se, da tega razgovora ni nikdo v Vatikanu razumel. O vsakem glasovanju v konklavu je bil avstrijski poslanik potom razglednic najnatanč-neje poučen. Pred konklavom se je namreč dogovorilo, da bodo gotove razglednice pomenjale določene kan-didate za papežev prestol. Trg Forum Romanum je na primer pomenil Ram-pollo, Patatin Vanutellija itd. Kjer je na razglednici prostor za znamko, se je s svinčnikom zapisalo število gla-sov. Da se je to zakrilo, se je redno preko številke prilepila znamka. Te dopisnice so se pošiljale na preje dogovorjene različne naslove, da bi ne vzbudile preveč nepotrebne po-zornosti. Kardinal Oreglia je dal te »prispadne pozdrave« na dopisnicah, kjer ni bilo ničesar drugega napisane, ekspedirati, ne da bi sumil kaj napakega. Na avstrijskem poslaništvu v palači Venezia pa so z napeto pozornostjo pričakovali teh kart, ki so podajale natančno sliko o dogo-dkih v konklavu. Radovedni smo, ako je kardinal Puzyna, ki je cesarju po-ročal o volitvah novega papeža, te stvari tudi omenil. Zanimivo je, da kardinal Puzyna in papežev nuncij na Dunaju Taliani nista izza časa konklava nič prav dobre. Pripoveduje se celo, da sta se iz Rima vozila v enem kupeju, ne da bi spregovorila le eno besedico. To je znak, da so vatikanski krogi Avstriji hučo zame-rili, da se je poslužila potom kar-di-nala Puzyne pravice proti izvolitvi Rampolle ugovarjati.

50 let zdravniški gost. Svetnik trgovske zbornice gospod Viljem Schwarz iz Zagreba obiskuje od 1. 1853 vsako leto kopališče Ro-gatec Slatina. Zdravniško ravnanje-stvo je porabilo to gotovo rečko pri-liko in je čestitalo jubilarju ter mu podarilo v spomin njegovega vsako-letnega bivanja v Rogatec Slatini v dobi 50 let krasen album s slikami Rogatec Slatina, katerega je napravil dunajski dvorni fotograf Klein. Gosp. Schwarz se počuti vkljub visoki sta-rosti zelo dobro in je pri svojem od-hodu zatrdil zdravniškemu ravnatelj-stvu, da bo tudi za naprej ostal zvest zdravniški gost. Čeprav so taki jubileji zelo redki, vendar je kopa-lišče Rogatec Slatina lahko ponosno, ker vsako leto more pozdraviti mnogo večletnih gostov. Tako ob-iskuje dijakovski škof ekselencija Strossmayer že 39 let zdravilni ro-gaški virele. Dalje ima kopališče še celo vrsto gostov, ki skozi več ko dvajset let vsako leto prinašajo, ka-kor: posestnik Lippics iz Ogrske Šobotce, gospa vdova medic. svet-nika Prinza iz Dunaja gosp. König maier iz Zala Ezerscega in več drugih.

Prva skrb. Neki posredova-lec ženitovanj pripoveduje, da poznajo ženske le tri vprašanja, ako se jim pri-poroča ženina. Mlade in lepe dame vprašajo: »Kakšen je?« Zrelejšje ne-veste: »Kaj je?« Popolnoma dozorele samice pa planejo takoj z vprašanjem: »Kje je?«

Ponesrečena Kranjica v Zagrebu. Anka Nadob iz sv. Petra pri Postojni, kuharica pri pro-fesorju Gavru Manojloviču v Zagrebu je grela preteklo sredo okoli 7. ure zve-čer mleko v samovaru. Ker je spirit v skodelici pod samovarom že skoro do-gorel, je vzela steklenico in jela v skodelico dolivati spirita. Mahoma pa se je vnel spirit v steklenici ter jo raz-nesel. V istem hipu se je vnela tudi obleka, in kakor bi trenil, je bila Anka v plamenu. Zgorela ji je cela obleka, da je na celem telesu hudo opečena. Prepeljali se jo v bolnišnico nsmiljenih bratov.

Beraška agentura. V Kensingtonu se je ustanovila beraška agentura pod imenom »Excoelsior« ter naznanja, da pošlje za 13 K ime-nik z naslovom 500 oseb, ki so znane za nenavadno darežljive in imajo posebno mehko srce za beraška pisma. Za 25 K pa se že dobi ime-nik 1500 takih oseb. Tudi se v agen-turi pišejo beraška pisma, ki se ozi-

rajo na posebne okoliščine ter se takširajo po dolžosti in ganljivosti vse-bini. Od vspehov, ki jih imajo taka pisma zahteva agentura primerno procento.

Novo otočje. Kakih 40 ki-lometrov od tunizijskega obrežja s odkrili otočje, katero ne pripada nobeni državi. To dni pa je prevzel Francoz d' Anthouard v imenu svoje države ta arhipel. Na največjem otoku te skupine, Galitu, je našel nekega bivšega francoskega podčast-nika imenom Element, ki je živel tam več ko štirinajst let v družbi bolj ali manj podjvianih elementov. Organizirala se je za prvo silo su-marična uprava in Clementu se je podelila čast konzularnega agenta, nadzornika ribištva in pristanov ter — učitelja. V kratkem bo domenska uprava uredila vlastinsko vprašanje.

Prepir radi župnika. Prebivalci prijaznega trga Tavola na Toskanskem so povzročili pravo utajajo, ker jim je škof vzal njho-vega starega župnika Paola Bochija, kateri je bil kot zelo lojalen gospod pri vseh tržanih priljubljen. Novega dušnega pastirja, mladega don Ce-sarja Carradorija, ki ni na prav do-brem glasu, so s kamenjem zapodili iz trga. Splah pa so tržani sklenili, da bodo vsi prestopili k protestan-tizmu, če škof ne odneha.

Nasledki poljubov. Mar-sikdo je gotovo že opazil, da se neka-teri otroci zelo branijo poljubovati tuje osebe in ne store tega prej, dokler se jim izrečno in strogo ne ukaže. Ta antipa-tija pa se ne opaža samo pri otrocih ampak tudi pri nekaterih mladenčih, deklicah in možeh. Tako nam pripove-duja de Fere o nekem 34letnem možu, ki je svojo mater ljubil z vsem ognjem otroške ljubezni, ko ga je hotela pol-jubiti, začel se je tresti in skoro omed-lel. To se je ponavljalo od njegove zgodnje mladosti. S takim prisiljenim obligatoričnim poljubovanjem pa si člo-vek lahko nakopije božjast, kakor se je to zgodilo neki 15letni deklici ki se je že v zgodnji mladosti grozno bala poljubov. Čim večja je postajala, tem bolj je rasel tudi ta strah, tako da je še celo oče ni smel drugače poljubiti kakor na čelo. Nekega dne je stopil neki sorodnik v dekličino sobo, jo hitro objel in poljubil. Deklica je nato grozno zavpila, obledela in padla nezavestna na tla. To stanje je trajalo kake pol ure. Par dni pozneje jo je že napadla božjast in ta napad se je čez 14 dni ponovil. Z raznimi zdravili so sicer odstranili najhujšo nevarnost, a dekle se vseeno večkrat onesveto, kar priča, da božjast ni popolnoma izginila. In vse to je bil učinek enega poljuba. Iz tega izprevidimo, da si s poljubi ne nakopljemo samo kake nalezljive bo-lezni, ampak da so posledice večkrat še hujše, kakor nam priča navedeni slučaj.

Pivovarne v Monakovem ne delujejo več s takim vspehom kakor prošlo leta; tega ne taje niti veliki monakovski pivovarjni več. V celem mestu je sedaj 24 pivo-varen, ki so porabile pri letošnjem varjenju 1.354.437 hl sladi, pri lan-skem 1.445.144 hl in pri predlanskem varjenju 1.545.437 hl sladi. Nazadovalo se je torej v treh letih za več ko 191.000 hl. To je število, ki da misliti, da so slabe gospodarske raz-mere v zadnjih letih temu mnogo krive, se ne da tajiti. Glavni vzrok temu nazadovanju je pa konkurenca Francoske in Amerike. Tudi v Se-verní Nemčiji — ki se sme, kar se tiče pive, tudi smatrati za inozem-stvo — se porabi vedno manj mo-nakovske piva, ker se vedno bolj množe domače pivovarne. Značilno je pa, da so začeli Monakovčani v zadnjem času bolj vino piti, kar bi lahko smatrali za tretji vzrok, da pivovarne nazadujejo.

Kako je prišel škof Summer do svoje žene. Na-davno umrl angleški škof Summer je bil kot duhovnik-novinec spre-mleval mladega grofa Mountcharles. Mati-grofica je duhovniku dala vsa-kovrstna navodila na pot, kako mu je z grofičem postopati v slučaju bolezni ali drugih neprimlik ter mu naročila, naj se v posebno nujnih slučajih obrne naravnost do nje. Ne-sreča pa je hotela, da se je grofič takoj v Ženovi strastno zaljubil v neko preprosto Švicarko. Sveda ne bi bila to prava vrstnica bogatemu plemiču. Duhovnik si je zaman pri-zadeval, da bi grofiča odvrgnil. Ni mu preostalo drugega kot poslati kurirja po svet k materi markizi. Ta je malo pomislila, zapisala par besed ter jih zapečatene ravno tako naglo vrnila. Med tem časom je postala situacija še nevarna, grofič ni imel več potrpljenja, zato se je duhovnik oddahnil, ko je došel odgovor od markize. Hlastno je pismo odprl in čital: »Vzemite jo Vi!« Duhovnik se ni dolgo premišljal in ubogal. N mu bilo žal. Predno je poteklo leto je bil že kanonik in pozneje škof.

Telefonska in brzojavna poročila.

Selce 24. avgusta. Pri občinski seji v Selcih so napredni odborniki z obstrukcijo dosegli svoje zahteve.

Cerknica 24. avgusta. Notar Vehovar je danes ob 12 uri umrl.

Dunaj 24. avgusta. Ruski car Nikolaj II. pride koncem septembra na Dunaj, kjer ostane pet dni. S carjem pride tudi minister zunanjih del grof Lambsdorff. Z Dunaja pojde car v Rim. Oficijozno se namigava, da je ta obisk z ozirom na razmere na Balkanu največjega političnega pomena.

Budimpešta 24. avgusta. Včeraj so bili pri cesarju finančni minister Lukacs, bivši ministrski predsednik Banffy, vodja klerikalne stranke Zichy in bivši minister Hieronymi. Danes sta bila pri cesarju Széll in Tisza.

Carigrad 24. avgusta. Ruska eskadra je odplula in se vrne v Sevastopol.

Borzna poročila.

Ljubljanski

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 24. avgusta 1903.

Štežbeni papirji.

100% majava renta . . . 100— 100.20

100% srebrna renta . . . 99.95 100.15

100% avstr. krona renta . . . 100.00 100.25

100% zlat. . . 120.90 121.10

100% ogrska krona . . . 97.55 97.75

100% zlat. . . 99.75 100.75

100% posojilo dežele Kranjske . . . 100—

100% posojilo mesta Spletja . . . 100—

100% bos. herc. žel. pos. 1902 . . . 101— 101.90

100% češka dež. banka k. o. . . 99.60 100.80

100% zlat. pis. gal. d. hip. b. . . 99.60 100.30

100% pešt. kom. k. o. z . . . 101— 101.70

100% pr. . . 102.25 102.75

100% zlat. pis. innerst. hr. . . 101— 102—

100% ogr. centr. . . 100.50 101—

100% deželne hranilnice . . . 100— 100.75

100% zlat. pis. ogr. hip. b. . . 100—

100% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . . 100—

100% „Češke ind. banke“ . . . 100—

100% prior. First-Forec lok. žel. . . 88.50

100% „dolenjskih železnice“ . . . 99.75

100% juž. žel. kup. „/“ . . . 303—

100% av. pos. za žel. p. o. . . 100.60

Srečke od leta 1854 . . . 170—

1860 . . . 179—

1864 . . . 184.50

1868 . . . 246—

1872 . . . 157.15

1876 . . . 157.15

1880 . . . 287—

1884 . . . 282—

1888 . . . 282—

1892 . . . 266.50

1896 . . . 87—

1900 . . . 89—

1904 . . . 118—

1908 . . . 119—

1912 . . . 18.95

1916 . . . 19.95

1920 . . . 437—

1924 . . . 441—

1928 . . . 83—

1932 . . . 87—

1936 . . . 80—

1940 . . . 83.50

1944 . . . 72—

1948 . . . 75.50

1952 . . . 54—

1956 . . . 55—

1960 . . . 26.50

1964 . . . 27.50

1970 . . . 68—

1974 . . . 72—

1980 . . . 78—

1984 . . . 82—

1988 . . . 78—

1992 . . . 82—

1996 . . . 470—

2000 . . . 476—

2004 . . . 71.25

2008 . . . 72.25

2012 . . . 644.50

2016 . . . 645.50

2020 . . . 1586—

2024 . . . 1590—

2028 . . . 637.50

2032 . . . 638.50

2036 . . . 708—

2040 . . . 710—

2044 . . . 260.50

2048 . . . 251.50

2052 . . . 632—

2056 . . . 638—

2060 . . . 351—

2064 . . . 352—

2068 . . . 1625—

2072 . . . 1631—

2076 . . . 444—

2080 . . . 445—

2084 . . . 379—

2088 . . . 380—

2092 . . . 354—

2096 . . . 356—

2100 . . . 154—

2104 . . . 158—

2108 . . . 11.33

2112 . . . 11.38

2116 . . . 19.06

2120 . . . 19.09

2124 . . . 23.47

2128 . . . 23.65

2132 . . . 23.93

2136 . . . 24.01

2140 . . . 117.30

2144 . . . 117.50

2148 . . . 95.15

2152 . . . 95.30

2156 . . . 253.25

2160 . . . 251—

2164 . . . 4.84

2168 . . . —

2172 . . . —

2176 . . . —

2180 . . . —

2184 . . . —

2188 . . . —

2192 . . . —

2196 . . . —

2200 . . . —

2204 . . . —

2208 . . . —

2212 . . . —

2216 . . . —

2220 . . . —

2224 . . . —

2228 . . . —

2232 . . . —

2236 . . . —

2240 . . . —

2244 . . . —

2248 . . . —

2252 . . . —

2256 . . . —

2260 . . . —

2264 . . . —

2268 . . . —

2272 . . . —

2276 . . . —

2280 . . . —

2284 . . . —

2288 . . . —

2292 . . . —

2296 . . . —

2300 . . . —

2304 . . . —

2308 . . . —

2312 . . . —

2316 . . . —

2320 . . . —

2324 . . . —

2328 . . . —

2332 . . . —

2336 . . . —

2340 . . . —

2344 . . . —

2348 . . . —

2352 . . . —

2356 . . . —

2360 . . . —

2364 . . . —

2368 . . . —

2372 . . . —

2376 . . . —

2380 . . . —

2384 . . . —

2388 . . . —

2392 . . . —

2396 . . . —

2400 . . . —

2404 . . . —

2408 . . . —

2412 . . . —

2416 . . . —

2420 . . . —

2424 . . . —

2428 . . . —

2432 . . . —

2436 . . . —

2440 . . . —

2444 . . . —

2448 . . . —

2452 . . . —

2456 . . . —

2460 . . . —

2464 . . . —

2468 . . . —

2472 . . . —

2476 . . . —

2480 . . . —

2484 . . . —

2488 . . . —

2492 . . . —

2496 . . . —

2500 . . . —

2504 . . . —

2508 . . . —

2512 . . . —

2516 . . . —

2520 . . . —

2524 . . . —

2528 . . . —

2532 . . . —

2536 . . . —

2540 . . . —

2544 . . . —

2548 . . . —

2552 . . . —

2556 . . . —

2560 . . . —

2564 . . . —

2568 . . . —

2572 . . . —

2576 . . . —

2580 . . . —

2584 . . . —

2588 . . . —

2592 . . . —

2596 . . . —

2600 . . . —

2604 . . . —

2608 . . . —

2612 . . . —

2616 . . . —

2620 . . . —

2624 . . . —

2628 . . . —

2632 . . . —

2636 . . . —

2640 . . . —

2644 . . . —

2648 . . . —

2652 . . . —

2656 . . . —

2660 . . . —

2664 . . . —

2668 . . . —

2672 . . . —

2676 . . . —

2680 . . . —

2684 . . . —

2688 . . . —

2692 . . . —

2696 . . . —

2700 . . . —

2704 . . . —

2708 . . . —

2712 . . . —

2716 . . . —

2720 . . . —

2724 . . . —

2728 . . . —

2732 . . . —

2736 . . . —

2740 . . . —

2744 . . . —

2748 . . . —

2752 . . . —

2756 . . . —

2760 . . . —

2764 . . . —

2768 . . . —

2772 . . . —

2776 . . . —

2780 . . . —

2784 . . . —

2788 . . . —

2792 . . . —

2796 . . . —

2800 . . . —

2804 . . . —

2808 . . . —

2812 . . . —

2816 . . . —

2820 . . . —

282